

TARTU UNIVERSITET
Fakultet for Kunst og Humaniora
College for fremmedsprog og kulturer
Afdeling for skandinavistik

(Dansk sprog on litteratur)

Brugen af multietnolekt i sprogundervisning ved eksempel af
Adam og Noah

Bacheloropgave

Astrid Mägi

Vejleder: Nicholas Hedegaard Mikkelsen

Tartu 2017

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. INDLEDNING	3
2. TEORETISK GRUNDLAG FOR ANALYSE	5
2.1. Multietnolekt.....	5
2.2. Tidligere forskning af indvandreres sprog.....	5
2.2. Multietniske træk på dansk.....	6
2.3. Unges sprog	10
2.4. Sprog og sociale relationer	14
3. ANALYSE AF ADAMS OH NOAHS SPROG	16
3.1. Om Adam og Noah.....	16
3.2. Ordforråd	17
3.3. Syntaks.....	24
3.4. Grammatiske køn.....	26
3.5. Resultater	27
4. DISKUSSION	29
5. KONKLUSION.....	31
RESÜMEE	32
MATERIALE.....	33

1. INDLEDNING

Tiden, hvor et sprog blev talt kun på en eller få måde, er langt over, selvom dansk rigsmål har bestemte normer og nogle dialekter og sociolekter har relativt lav status. Danskere ville, at mennesker i Danmark taledede dansk, så det lyder, som om man har dansk som modersmål. Ellers kan danskere tænke at man ikke vil eller kan lære at tale ordentligt. (Københavns Universitet)

Alligevel taler mange mennesker anderledes, blandt andre unge danskere, indvandrere og deres efterfølgere. Mennesker begynder at forstå, at sproget er fleksibelt og også en stor del af menneskers identitet, så grundet til det er sandsynligvis altid ikke at mennesker ikke ”kunne lære at tale ordentligt”. So bliver de unge indvandreres sprog, multietnolekt, mere og mere accepteret i Danmark og bliver en større og større del af sprogsamfundet. For eksempel har det allerede påvirket dansk gadesprog (Kristiansen, 2014).

Multietnolekt kan være svært at forstå for mennesker, som har dansk som modersmål, men det er endnu sværere at forstå for udlændinge, der ofte lærer kun dansk rigsmål. Fra min egen erfaring kan jeg sige, at selvom jeg har læret dansk for tre år og kan godt forstå de etniske danskere, er det svært at forstå sproget med multietniske træk, ligesom det var først svært at forstå arhusiansk eller de andre dialekter, fordi for de to første år hørte og talte jeg kun københavnsk.

Derfor synes jeg, at det er vigtigt at bruge forskellige varieteter når man underviser og lærer sproget, især på universiteter. Siden multietnolekt bliver mere og mere accepteret i Danmark, synes jeg, at sprogstuderende skulle også komme i kontakt med det, så de er forberedt, hvis de rejser til Danmark og ser at mange unge mennesker taler ikke på rigsmålet. Især, at sprogstuderende på univrsiteter, f.eks her i afdelingen for skandinavistik, skulle få alsidige indsigter af sproget.

Multietnolekter i Europa er blevet beskrevet allerede siden slutningen af den sidste århundrede, men jeg har ikke fundet ud af, at der har været et stort eftertryk på brugen af multietnolekt i sprogundervisning. Det er derfor jeg har valgt at undersøge sproget af to unge fiktive karakterer, Adam og Noah og forklare, hvis man kan bruge deres sprog for at introducere multietnolekt til udlændene eller etniske danskere.

Komikere Adam og Noah er to fiktive karakterer på YouTube og de taler en varietet af dansk etniske danskere associerer med indvandrerbaggrund. Siden vi kan høre, at deres sprog lyder anderledes end standardsproget, er det svært at sige hvad præcis er anderledes i deres sprog. For at bestemme, hvis vi kan bruge dem for at undervise dansk multietnolekt, skal jeg først undersøge, hvis de faktisk taler kun på multietnolekt eller blander de multietniske træk med almindeligt unges sprog. Mit hovedspørgsmål er derfor: **Hvordan kan vi klassificere Adams og Noahs sprog: er det udpræget multietnolekt, eller har det også andre træk?**

Opgaven består af indledning, teoretisk del, analyse, diskussion og konklusion. I den teoretiske del giver jeg oversigt af tidligere forskning af multietnolekt, multietniske træk på dansk, unges sprog og relationer mellem sprog og sociale strukturer og relationer. I analysen analyserer jeg Adams og Noahs sprog baseret på teoridelen og konkluderer, hvis deres sprogbrug tilhører til multietnolekt. I diskussion diskuterer jeg, hvad kan være grunden til resultatene. Jeg vil konkludere, hvis Adams og Noahs sprog kan bruges for at undervise dansk multietnolekt.

2. TEORETISK GRUNDLAG FOR ANALYSE

I dette kapitel vil jeg skrive om tidligere forskning af multietnolekt, multietniske træk på dansk, træk af almindelig unges sprog og forhold mellem sprog og sociale strukturer og relationer. Formålet af dette kapitel er at introducere materialer jeg har brugt i analysedelen i opgaven.

2.1. Multietnolekt

Multietnolekt er en sproglig varietet som forbindes med etnisk blandede miljøer. I Danmark er multietnolekt en sprogvarietet, der associeres med blandede gruppe af sprogbrugere, som bruger dansk som fællessprog, men har forskellige førstesprog. (Københavns Universitet) Multietnisk sprogvarietet bruger ord fra indvandrersprog og kan have en anderledes udtale og grammatik end standardsprog eller traditionelle socio- og dialekter. (Jørgensen og Quist, 2008: 114)

Multietnolekte kan også lyde lokale ud. F.eks har multietnolekter i Århus og København en masse til fælles, men der er også forskelle. (Jørgensen og Quist, 2008: 115) Unge indvandrere i Århus kan tale århusiansk, samtidig med at de lyder som indvandrere (Jørgensen og Quist, 2008: 115-116). Der er parallelle fænomener i alle sammenlignelige storbyer i Europa (Jørgensen og Quist, 2008: 116).

2.2. Tidligere forskning af indvandreres sprog

Multietnolekt findes ikke kun i Danmark og det er ikke et nyt fænomen. Allerede i 1985 beskrev den svenske lingvist Ulla-Britt Kotsinas en ny svensk varietet i Rinkeby, som havde multietniske træk (Kotsinas, 1985 via Kotsinas, 1988: 264). Multietnisk sprog er blevet beskrevet også i andre store byer, for eksempel i de danske byer København og Århus, men også i andre byer i Europa: Oslo, Stockholm, Malmø, Hamborg, Berlin, Mannheim, Amsterdam og flere. (Jørgensen og Quist, 2008: 114)

I Danmark har multietnolekt også været under stor opmærksomhed. F. eks har journalister været interesseret i unges sprog i multietniske bykvarterer siden begyndelsen af 2000-tallet. Sproget har debatteret i aviser, radio og TV. (Quist, 2015: 2)

Pia Quist er en dansk lingvist, der har mest undersøgt multietnolekt i Danmark. Hun har udbragt nogle multietniske træk jeg vil introducere.

2.2. Multietniske træk på dansk

Quist (2000) beskriver en sprogvarietet unge indvandrere taler mest i København, men også i andre store byer i Danmark. Hun beskriver sprogets forenklende og ekspanderende træk. Forenklende træk kan være morfologiske, syntaktiske og fonetiske (Quist, 2000: 10) og ekspanderende er relateret til ordforråd (Kotsinas, 1988: 268 via Quist, 2000: 14).

Forenklende træk:

1. Ordstilling i hoved- og ledsætninger

Danske sætninger fremviser normalt rækkefølgen subjekt, verbum, objekt, men der er mange udtagelser og derfor er det svært at mestre, hvis man ikke har dansk som modersmål. Pladsring af negation og andre adverbialer i ledsætninger og inversion i deklarativer hovedsætninger kan være specielt vanskelige. (Quist, 2000: 10)

F.eks lyder *I morgen hun skal til fest* (i modsætning til *I morgen skal hun til fest*) meget ”indvandreragtigt“ ud (Quist, 2000: 10).

Efter Becher-Christensen (2010) er den grundliggende rækkefølge:

$K > S > V_{\text{finit}} > A_s > V_{\text{infin}} > O > P > A$

Det betyder: konjunktioner > subjekt > finit del af verbalet > sætningsadverbialer > infinit del af verbalet > objekter > prædikativer > adverbialer (Becker-Christensen, 2010: 67 – 68)

Man kan beskrive sætningsleddenes forskellige rækkefølger i positionsskema med felter, som afspejler en grundliggende rækkefølge, og som har de samme pladseringer som leddene kan have i et sætning. (Becker-Christensen, 2010: 68) Efter Becker-Christensen (2010) er en mulighed hvordan skemaet kan se ud:

K-felt	f-felt	x _{leds} -felt	V ₁ -felt	x ₁ -felt	V ₂ -felt	O-felt	P-felt	x ₂ -felt

K-felt eller konjunktionalfelt. Her står konjunktioner.

f-felt eller fundamentalfelt. Her står led, der kommer før finitte verbum: subjekt og andre led f.eks. adverbial

x_{leds}-felt aktiveres ved særlig ordstilling for **ledsætninger**. Her står sætningsadverbialer (f.eks. nægtelsen *ikke*).

V₁-felt eller verbal₁-felt. Her står den finitte form af verbalet, f.eks. *henter* eller *har* i en forbindelse som *har hentet*.

I **x₁-felt** står sætningsadverbialer (f.eks. nægtelsen *ikke*) i en **helsætning**. Her står også subjektet, når det er ikke pladseret i f-feltet og der kan også stå andre led, som ellers hører til den sidste del af sætningen.

V₂-felt eller verbal₂-felt. Her står verbals infinitive former, f.eks. *hentet* i en forbindelse som *har hentet*.

O-felt eller objektfelt. Her står objekter og også subjekt i *der*-konstruktioner.

P-felt eller prædikatvelfelt er stedet for prædikat og også i visse forbindelser en infinit verbalform.

x₂-felt er pladsen for adverbialer (andre end sætningsadverbialer) og også for objekter, prædikat og subjekt, som består af en præpositionsfrase, en sætning eller en *at*-infinitiv. (Becker-Christensen, 2010: 68-69)

Her er skemaet udfyldt med nogle eksempler:

K-felt	f-felt	x _{leds} -felt	V ₁ -felt	x ₁ -felt	V ₂ -felt	O-felt	P-felt	x ₂ -felt
K	S	-	V _{fin}	A _s	V _{in}	O		A
<i>Men</i>	<i>han</i>		<i>vil</i>	<i>jo nok</i>	<i>hente</i>	<i>den</i>		<i>i morgen.</i>

	A <i>Så</i>	-	V _{finit} <i>kommer</i>	S + A _s <i>han nok</i>				A <i>i morgen.</i>
		-	V _{finit} <i>Var</i>	S + A _s <i>den ikke</i>			P <i>god?</i>	
K <i>at</i>	S <i>han</i>	A _s <i>ikke</i>	V _{finit} <i>vil</i>	-	V _{infinit} <i>give</i>	O <i>ham</i> <i>den</i>		A <i>nu.</i>

(Becker-Christensen, 2010: 70)

2. Genusforenkling

75% af danske substantiver er fælleskøn og 25% er intetkøn. Det betyder at hvis man er ikke sikkert, hvad er kønnet af ordet man vil bruge, er deres først gæt at bruge fælleskøn. Sådan overbruger man ofte fælleskøn. (Quist, 2000: 11)

F.eks *ok jeg kommer på fredag og ser om du får en job, jeg har den der blad med og jeg kaster en dobbelt-v efter dig* i modsætning til *et job, det der blad og et dobbelt-v* (Quist, 2000: 11).

3. Manglende stød

Stød er et ganske unikt træk ved dansk. Manglende stød er et af de træk der forekommer blandt indvandrere. F.eks i Quists forskning bruger informanter orderne *sammen, tusind* og *grim* uden stød. Disse ord har stød i standarddansk. (Quist, 2000: 11)

4. Stavelsesrytmisk tryk

Dansk er et trykrytmisk sprog, som betyder at trykket i sætningen følger en fast pulse eller rytme uafhængig af hvor mange ord der er i sætningen (Quist, 2000: 12). Stavelsesrytmisk tryk kan til danskere lyde monotont og staccatoagtigt (Quist, 2000: 13). Multiethnisk fonetik, blandt andet trykket er svært at beskrive. Quist påstår: „*Although multiethnolectal pronunciation appears to be distinctive and easy to recognize both by users and nonusers, it has so far not been possible to provide a thorough description of what it is that actually makes it sound different from standard Danish.*“ (Quist, 2008: 48)

Ekspanderende træk:

Ekspanderende træk er "*vissa inslag i ordförrådet, främst ord av slangkaraktär och svordomar*" (Kotsinas, 1988: 268 via Quist, 2000: 14). Det mest kendt er **wallah**, som mest ofte betyder (*jeg sværger*) *ved Gud*. Ordet kommer fra arabisk, men bruges også på tyrkisk. Det bruges mest med intensiverende funktion, men kan også bruges som spørge- eller bekræftelsespartikel, som afhænger af intonation. Ofte bruges *wallah* sammen med *billa*, som betyder *i Guds navn*, så **wallah billa** betyder *jeg sværger ved Guds navn*. (Quist, 2000: 15).

Nogle andre eksempler er **lan** (tyrkisk for *mand*), **lo** (kurdisk for *mand*), **para/paras** (tyrkisk for *penge*) (Quist, 2000: 16), **kIz** eller **kIzlar** i flertal (tyrkisk for *pige*), **aghas** (en person som kontrollerer, f.eks lærer, forælder, politi, togkontrollør osv), **ew** (ordet i kurdisk, bruges for at få opmærksomhed), **çaldrede** (*çal* betyder *at stjæle* i tyrkisk, *çaldrede* er et bøjet form, infinitiv- og participiumformerne *çaldre* og *çaldret* også eksisterer) (Quist, 2000: 14). *Baldre baldre* er en leg med lyden *çaldre*. *Baldre* rimer med *çaldre* og fordobling af ordet giver en ny betydning. Det betyder noget med at snyde eller narre (snyderi, narreri) og er substantivisk ikke et verbum ligesom *çaldre*. (Quist, 2000: 16).

Informations webredaktion (2006) har opført nogle andre ord Pia Quist ikke har navnet. Nogle andre udbredte arabiske ord er **insallah** (*om Gud vil, vi får se*), **habibi** (*skat, ven*), **daeib** eller **taieb** (*okay, du har ret*), **sabi** (*ven*), **bassa** (bruges i diskussion, betyder *ta' den, der fik du den, sig ikke mere*), **wala** (*du der, forstået i retning af dit fjols*), **bass/boss** (*skåt op*), **banikak** (*jeg knepper dig*), **mashallah** (*for meget, overdrevet, imponerende*), **betjuf** (*vent og se*), **halas** (*hold op*), og **jalla** (*kom nu, fart på*). Et kendt tyrkisk ord er **gardash**, hvis betyder *bror*. (Information, 2006)

I 2014 komme ud en ghetto dansk ordbog, som ved siden af engelsk og dansk indeholder nogle ord fra arabisk of tyrkisk. Ordbogen forklarer omkring 450 ghetto dansk udtryk, som hiphopbloggeren Tobias Cadin Borup og rapperen Ali Sufi har indsamlet. (Kristiansen, 2014). Ghetto dansk er ikke den samme, som multietnolekt, men mange mennesker med indvandrerbaggrund har præget den danske hiphoplyrik og derfor også

ghettosprog (Kristiansen, 2014), sådan kan man også bruge ordbogen for at forklare nogle multietniske ord. Nogle eksempler Quist og Information ikke har nævnet er: *massari* (arabisk for *penge*), *shabab/shababe* (arabisk for en *ven/en veninde*), *kazab* og dets fordanskning *kazabster* (arabisk for en løgn, en person som lyver meget). Arabisk *halla halla* kan have to betydninger: 1. udråb som betegner, at der ”i gang den”, bruges både til a) fest og b) ballade; 2. Velkommen, som oftest efterfulgt af *bel* som *velkommen til*. (Kristiansen, 2014)

2.3. Unges sprog

Multietnolekt er ikke den eneste sprogvarietet Adams og Noahs sprog kan tilhøre til. Det er muligt at der findes også træk i deres sprog som også unge etniske danskere bruger, fordi Adam og Noah er jo også unge.

Quist og Jørgensen (2008) accentuerer at siden sproget er foranderlig og varierer meget, er der faktisk ikke kun en rigtig måde hvordan man skal tale og udtale (Jørgensen og Quist, 2008: 55, 58). På trods af det har der altid, mindst siden Babylonien, eksisterede ”de sure gamle mænd” som tror at kun de taler korrekt og de unge sjusker med sproget (Jørgensen og Quist, 2008: 60). De har ret på denne måde, at de unge danskere i dag har nogle nye træk i deres sprog de midaldrende og ældre ikke har (Jørgensen og Quist, 2008: 64). Her er nogle eksempler.

Udtale

1. kort [æ] → kort [e] foran nasaler (m, n, ŋ)

Det betyder at mange unge taler sådan at ordene *vænne* og *vinde* lyder ens, også ordene *vænge* og *vinge*, *sende* og *sinde*. (Jørgensen og Quist, 2008: 65)

2. konsonant + i + stavelse → konsonant + ji + stavelse

Nogle unge tenderer at udtale flerstavellesord som begynder med en konsonant + en i-lyd, sådan at konsonanten får en j-farve. F. eks lyder ordet *circa* som det kunne svare til stavemåden *sjirka* og navnet *Tina* udtales *Tjina*. (Jørgensen og Quist, 2008: 65)

3. Nogle konsonanter udtales ikke

Konsonanter i visse positioner i nogle ord forsvinder ud af udtale. F.eks. udtaler nogle unge ikke konsonant efter vokalen i ord som *bog* [bå'] heller ikke efter ø-lyden i *bøger* [bø'ɔ]. (Jørgensen og Quist, 2008: 65)

Alt tyder på, at nutids unge vil tale på den samme måde, når de er blevet midaldrende. Sproget simpelthen ændres med de unge som drivkraft og det er ikke et nyt fænomen. (Jørgensen og Quist, 2008: 66).

Ordforråd

1. Slang

Slang er et hårdt begreb at begrænse og definitionerne er subjektive. (Jørgensen og Quist, 2008: 92), men Jørgensen og Quist karakteriserer slang med seks point:

1. Slang står i stedet for et mere neutralt udtryk. Slang er et stiltræk.
2. Sprogbrugeren har en bestemt hensigt, slangbrugeren retter opmærksomheden mod selve udtryk.
3. Slang er en kreativ udnyttelse af sproget.
4. Slang påvirker tilhøreren sådan, at tilhøreren ser på indholdet af det sagte på en anden måde end på udtalen uden slang.
5. Brugen af slang gør situationen mere uformel, uhøjtidelig og afslappet.
6. Slang er udbredt, slang er ikke argot eller jargon. (Jørgensen og Quist, 2008: 93)

Slang bruges mest i situationer, der er uformelle og afslappede, men det kan også forekomme i situationer der er mere formel (Jørgensen og Quist, 2008: 90). Jørgensen og Quist accentuerer, at ikke kun unge bruger slang, men siden unge finder sig i uformelle situationer oftere end voksne, associerer vi slang mere med unges sprogbrug. Det kan også være, at slang er bare en træk af ny og moderne sprogbrug. (Jørgensen og Quist, 2008: 91)

Slang er en sociolinguistisk variabel, hvis betydning er at „variationen i brugen af slang fordeler sig systematisk i forhold til sprogbrugernes sociale positioner“ (Jørgensen og Quist, 2008: 97). F.eks. bruger mænd slang oftere end kvinder, også bruger de kulturelle og etniske mindretal slang mere end flertal. Alligevel bliver nogle slangudtryk alment udbredte blandt alle sprogbrugere. Medlemmerne af flertallet kan bruge slangudtryk der er knyttet til mindretallene og sådan låne lidt af deres identitetsværdi. (Jørgensen og Quist, 2008: 97)

2. Bandeord

I litteraturen om bandeord beskrives tre træk:

1. De er kulturelt tabuiserede eller stigmatiserede. Tabu, stigma og derfor bandeord kan skifte fra sted til sted og fra tid til tid. F.eks. i ældre tider virkede religiøse bandeord som *sgu* og *fanden* voldsommere end i dag. (Jørgensen og Quist, 2008: 99)

2. Bandeord bruges for at udtrykke stærke følelser og holdninger, f.eks. ærgrelse, hvis man har en lille ulykke, kan man sige *sgu fanden i helvede* eller *fuuuuuck*. Bandeord er også gode for at udtrykke overraskelse, væmmelse, glæde og meget mere. Bandeord bruges også for at lægge vægt på noget vigtigt. F. eks. *du skal sgu se det film og jeg kan varmt anbefale, at du ser den film – den er fucking god*. (Jørgensen og Quist, 2008: 99)

3. Bandeord skal *ikke* forstås bogstaveligt. F.eks. har bandeordet *fuck* i tidligere eksempler intet som helst at gøre med ordets oprindelige betydning. *Fuck* er et voldsommere og mere stigmatiseret ord på engelsk end på dansk. *Fuck* er så accepteret på dansk, at det har fået sin egen betydning og valør, som ikke er den samme som på engelsk. Det er de mest brugte bandeord hos unge. Det har også variationer, f. eks. *fucke*, *fucking*, *fucked*. (Jørgensen og Quist, 2008: 100)

De unge bander ikke mere end de ældre. De har bare andre, nyere typer af bandeord. Som regel deler man bandeord til tre typer: religiøse bandeord, sygdomsbandeord og sex- og afføringsbandeord. Religiøse bandeord er for eksempel *for satan*, *for helvede* og *sgu*. Disse bandeord er gamle, nogle kommer fra 1500-tallet. Sygdomsbandeord er for eksempel *kraftedeme* (kommer fra *kræft æde mig*) og *for pokker* (pokker er en samlet betegnelse for pest, kopper og syfilis). Eksempler af sex- og afføringsbandeord er *lort*,

skide og *pisse*, men også låner fra engelsk: *fuck* og *shit*. (Jørgensen og Quist, 2008: 101) De midaldrende bruger mest de religiøse bandeord, mens de unge bruger alle typer (Jørgensen og Quist, 2008: 101-102). Drengene bander almindeligvis mere end piger (Jørgensen og Quist, 2008: 102).

3. Pendulord

Et pendulord er et ord, som samtidigt har to forskellige betydninger. Fænomenet kendes i mange sprog og det har eksisteret i alle tider. Ordene har haft betydninger som mest af sprogbrugerne var enige om, men nogle sprogbrugere, typisk de unge, er begyndt at bruge ordene med nye betydninger. F. eks siger mange unge mennesker at *klokken er godt tolv* og mener, at klokken er lidt *i* tolv, mens *godt tolv* for de fleste af voksne betyder at klokken er lidt *over* tolv. (Jørgensen og Quist, 2008: 87)

Der er ikke mange pendulord, højst mellem 10 og 20. Her er nogle eksempler. ***Bjørnetjeneste*** plejede at betyde *en tjenesete som gøres i en god mening, men som viser sig at være en skidt tjeneste*, men for mange unge betyder *bjørnetjeneste* den modsatte, *en stor og god tjeneste*. ***Forfordele*** har haft to modsatte betydninger for 40 år. (Jørgensen og Quist, 2008: 88) Begge ligger på Den Danske Ordbog: ”*behandle nogen dårligere end andre*” og ”*behandle nogen bedre end andre*” (Den Danske Ordbog).

4. Skældsord

Skældsord er ”et nedsættende ord, som bruges til at håne en anden person med” (Jørgensen og Quist, 2008: 103). F.eks kan ordene *luder*, *svin*, *idiot*, *bøsse* og *bitch* bruges som skældsord. (Jørgensen og Quist, 2008: 103)

Kodeskift

Kodeskift er en teknik, hvor sprogbrugeren i en ytring indfører en kortere eller længere del, som er på et andet sprog, en anden dialekt, et andet register eller en anden stil, end ytringen ellers er. Her betyder *kode* derfor enkelt *sprog*, *dialekt*, *register* eller *stil*. F. eks i ytringen *Hun har belive me de største fucking ugly ører i hele byen* kodeskifter mellem dansk og engelsk. (Jørgensen og Quist, 2008: 125)

Kodeskift er ikke noget mennesker først og fremmest gør, når de mangler ord på f.eks dansk, men har det på f.eks engelsk. Det kan være grunden til et kodeskift, men der er flere formål, kodeskift tjener. Sprogbrugere kodeskifter, når det passer i situationen. Også, ikke så dygtige sprogbrugere kodeskifter ikke så meget end dygtige sprogbrugere. (Jørgensen og Quist, 2008: 126) De sproglige mindretal kodeskifter mere end de dansksproglige unge (Jørgensen og Quist, 2008: 139).

Engelsk i dansk

De fleste danske unge i Danmark lærer engelsk og bruger engelsk. De ser engelsk i mange steder og hører engelsk i medierne. De også producerer på engelsk. Det betyder, at unge udvikler en fortrolighed med engelsk og fortroligheden kan vi se i deres sprogbrug, f.eks med kodeskift. (Jørgensen og Quist, 2008: 139).

2.4. Sprog og sociale relationer

Sociale strukturer afspejler sig i sproglige forskelle. F. eks taler jyder anderledes end bornholmerne, fordi de er jyder og ikke bornholmerne. Når man vokser op i Jylland, lærer man at tale jysk, og ikke bornholmsk. (Jørgensen og Quist, 2008: 48)

Men mennesker bruger sproget også til at opbygge, forhandle, udvikle, fastholde og afslutte deres sociale relationer (Jørgensen og Quist, 2008: 51). Al sprogbrug mellem mennesker indebærer konsekvenser for disse relationer. Variationen i vores sprogbrug afgiver signaler om, hvem vi er eller ønsker at være. Så hvis de ældre sociolingvister så den sproglige variation som effekt af sociale strukturer, ser de yngre sociolingvister sociale relationer som effekt af sproglig variation. (Jørgensen og Quist, 2008: 52)

Alle mennesker har behov for at indgå i grupper og de også gerne markerer grænsen mellem deres gruppe og det, der er udenfor. Mennesker gør det f.eks gennem deres hårstil, beklædning og sprog. Alle gruppetilhørsforholdene kan markeres sprogligt. Man viser, hvem man er, med mans sprog og der er jo ikke noget nyt i det. Som nævnt, er sproglig variation ikke kun en effekt af sociale strukturer. Mennesker også bruger sproglig variation for at skabe sociale relationer. (Jørgensen og Quist, 2008: 73)

Mennesker, der har noget fælles, taler om det og det kan betyde, at de udvikler en sproglig praksis, som markerer deres fællesskab. Det kan sker også over lang tid eller i

en så stor gruppe af mennesker, at de ikke kender hinanden alle sammen. Et godt eksempel af det er læger. De dansktalende læger taler i stor del på den samme måde. (Jørgensen og Quist, 2008: 76)

3. ANALYSE AF ADAMS OH NOAHS SPROG

I dette kapitel vil jeg analysere sproget af to fiktive karakterer på YouTube, Adam og Noah for at finde ud, hvis de taler på multietnolekt eller også på almindelig unges sprog. Siden bacheloropgavens kapacitet er begrænset, har jeg i denne opgave fokuseret på ordforråd, syntaks og grammatiske køn.

3.1. Om Adam og Noah

Adam og Noah er to unge mænd, der har en kanal på YouTube, hvor de diskuterer kulturforskelle mellem etniske danskere og danskere med indvandrerbaggrund. Adam og Noah er fiktive karakterer, spillet af Joel Hyrland (Adam) og Hadi Ka-Koush (Noah). De bruger selfiekamera og masse af humor. Deres kanal er meget populær blandt alle aldersgrupper, viser statistikken på nettet (Larsen, 2016). Mange af videoerne har over en kvart million views (Larsen, 2016) og deres Forårstour 2017 er udsolgt (Adamognoah.dk).

Jeg har valgt for at undersøge netop Adams og Noahs sprog, fordi de er meget populære i Danmark blandt både etniske danskere og danskere med indvandreresbaggrund. Selvom de er fiktive karakterer, er deres kanal og forekomster ofte den første (eller den eneste) kontakt mange etniske danskere har med multietnolekt.

Analysedelen består mest af analysen af Noahs sprog, fordi Adam er en karakter der ikke taler meget. Joel Hyrland spiller en sød, lidt langsom mand, hvis mest af tiden siger ”Jaærh!” eller gentager, hvad Noah siger.

Jeg har set på 3 timer og 10 minutter af videoer af Adam og Noah. I alt er der 6 timer og 45 minutter af videoerne på YouTube. Den første video blev uploadet to år siden. Jeg har valgt videoer fra hele disse to år. Jeg har også valgt videoer med forskellige indhold og situationer for at få hele billedet af deres sprogbrug.

3.2. Ordforråd

Adam og Noah bruger nogle ord som tilhører til træk af multietnolekt. De kodeskifter mellem dansk og arabisk eller tyrkisk. *Para* er ordet de bruger mest. Her er nogle eksempler.

(1)

Noah: Kan man godt tjene *para* på det?

Louise: Ja, det kan godt.

Noah: God *para*?

Louise: Ja-ja!

(Adam & Noah, 2015a: 2:50 – 2:54)

Adam og Noah er i et forlag og taler med Louise, som arbejder der og har foreslået, at Adam og Noah skal lave en bog. De diskuterer, hvis mennesker længere købe bøger og hvis man kan tjene penge ved at sælge dem. Da Noah spør, hvis man kan tjene penge på det, bruger han det tyrkiske ord *para* i stedet af det danske ord *penge*. *Para* er en af de mest kendte multietniske træk. Det er så kendt, at Louise, en etnisk dansker, kan uden en forklaring forstå, hvad Noah taler om.

(2)

Noah: Så du går og arbejder et par år sådan der. Og så har du penge nok. Så går du til din mor og siger til hende: ”Mama, jeg har en masse *para* nu, så ring.”

(Adam & Noah, 2017: 36:56 – 37:06)

Eksemplet er udsagt i et liveshow, hvor i publikummet sætter både etniske danskere og danskere med indvandrersbaggrund. Gennem hele showet bruger Noah begge to ord: *penge* og *para*. Han bruger *penge* mere i begyndelsen af showet og *para* efter dette eksempel, hvor han bruger dem sammen. Han gør det måske, fordi han ved ikke, hvis alle mennesker i salen ved, hvad *para* betyder.

I det næste eksemplet bruger han ordet *para* for at vise kontrast mellem de ”hvide og brune”.

(3)

Noah: Og den her bog, den er dum, fordi den koster jer *para*.

[Kort paus. Ser på en person i publikummet]

Noah: Penge. [Kort paus] Du ved det godt, du er brun.

[Ser på en dansker] Penge.

(Adam & Noah, 2017: 56:18 – 56:25)

Selvom han har brugt begge to ord (*penge* og *para*) sammen i en sætning kun 20 minutter tilbage, forklarer han, hvad *para* betyder. Siden han gør det ikke med nogle andre arabiske ord og har på en måde allerede forklaret, hvad *para* betyder, er det mest sandsyndigvist, at han bruger ordet for at skabe en vi-følelse med andre danskere med indvandrersbaggrund. Især, fordi hele showet er opbygget på forskelle mellem de ”hvide og brune”. Han sådan markerer grænsen mellem hans gruppe og det, der er udenfor.

I tillæg til *para*, bruger de også ordet *halas* i deres liveshow.

(4)

Noah: Færdig, *halas*, vi ses, mand, du døde.

(Adam & Noah, 2017: 18:18 – 18:20)

Her taler Noah om tiden, da han var seks år gammel og hinkede for den første gang i Danmark. Han taler, at hans klassekamerat Peter hoppede på en linje, men holdte ikke op, siden reglerne var, at hvis man hoppede på en linje, var man død. *Halas* i eksemplet er et arabisk ord, der betyder *hold op*. Det forklarer Noah ikke mere end ordet *færdig* og situationen antyder, men ifølge Information er *halas* ganske udbredt.

Et andet arabisk ord Noah bruger i deres liveshow er *habibi*.

(5)

Noah: Og hvis min far komme ind på mit værelse da jeg var 12 år gammel med økse henne over skulderen og siger: ”**Habibi**, vi skal lige i skoven”... Ellers, tak!

(Adam & Noah, 2017: 1:12:13 – 1:12:19)

Her taler Noah om hvor mærkelige juletræer er og at han ville ikke til skoven med hans far, når faren havde en økse med. *Habibi* betyder *skat* eller *ven*. Det forklarer Noah ikke, men igen, situationen og hans stemme antyder at det er noget positivt.

Adam og Noah bruger også det arabiske ***halla halla***.

(6)

Noah: Otte!

[klapper sine hænder]

Noah: Ni!

[klapper sine hænder]

Halla halla fest! Ti! ***Halla halla halla*** fest.

Adam: ***Halla halla!***

Noah: Elleve! ***Halla halla*** fest!

(Adam & Noah, 2016b: 2:41 – 2:52)

I eksemplet træner Adam og Noah nogle elever på en fodboldbane. Elevere ser og lyder ud til at være etniske danskere. De gør gentagelser af en øvelse for rygmuskler og Noah tæller dem. Øvelsen består af fire bevægelser og Noah begynder at klappe sine hænder for at holde tempoet op. Snart begynder han at synge *halla halla fest* og danse og fortsætter at klappe sine hænder for rytmen. Adam slutter sig ind. I denne sammenhæng er *halla halla* mest sandsynligvis et udråb, der betegner, at der er høj aktivitet. *Halla halla* bruges ofte med *fest*. Det er sandsynligvis at Noah bruger *halla halla fest*, fordi han klapper sine hænder og det bringer nogle musik ind i træningen og derfor minder det om en fest.

(7)

Noah: **Jalla** der, hurtigt!

Adam: Jaærh!

/---/

Noah: **Jalla, bro!**

(Adam & Noah, 2016b: 3:37 – 3:38 og 4:12)

Her bruger Noah det arabiske ord *jalla*, hvis betyder *fart på*, når han råber det til nogle elever i fodboldtræning. Den første gang siger Noah *hurtigt*, lige efter *jalla* og forklarer på denne måde, hvad *jalla* betyder. Den anden gang taler han med kun en elev og forklarer ikke længere, men situationen selv giver en god forklaring, selvom eleven ikke ved, hvad *jalla* betyder. Nemlig løber Noah ved siden af eleven, når han laver en løbøvelse med fodbolden.

I eksemplet bruger Noah også ordet *bro*, hvis jeg forklarer ved det næste eksempel.

(8)

Noah: Kom, **bro!**

Adam: Jaærh, kom!

[en kort pause]

Noah: Nå kom, **bro, helvede!**

(Adam & Noah, 2015a, 1:35 – 1:38)

I dette eksempel sker der mange ting. Først bruger Noah ordet *bro* i betydningen *ven*. Det kan jeg påstår, fordi i slang, både i engelsk og i dansk, er brugen af *bro* i betydningen *ven* meget udbredt og kan også ses i mange populære TV-serier, f.eks ”How I Met Your Mother”. Ifølge Dansk Sprognævn er ordet *bromance* (nært, ikkeekseksuelt forhold mellem mænd) siden 2009 et ord på dansk. Det kommer fra engelsk og er skabet netop af *bro* (kortelse af *brother*) og *romance*. *Bro* selv er nævnt som et slangord i Slangster, en brugerdrevet online dansk ordbog. Adam og Noah

bruger *bro* i alle af deres videoer, så der er ikke en høj sandsynlighed, at Noah faktisk taler med hans bror her. Deres musikvideoer har undertekster og der kan man se, at de skriver ordet *bro*, ikke *bror*. En af deres sange, en cover af Lukas Grahams ”7 years old” hedder også ”*Bro Cover*”. Det er derfor jeg påstår at Adam og Noah bruger netop det engelsk *bro* og ikke det dansk *bror*, selvom det er svært at bestemme i deres multilinge sprog.

For det andet bruger Noah *helvede*, et dansk bandeord. I eksemplet taler Adam og Noah med deres kameramand, hvis filmer dem gå op ad trappen. Kameramanden selv er nedeunder og reagerer ikke efter den første invitation. Sådan bruger Noah *helvede* for at understrege hans invitation. Bandeordet er ikke meget tabuiseret, det er et religiøs bandeord.

Begge to ord i eksemplet (*bro* og *helvede*) er træk af det almindelige danske unges sprog og ikke multietnisk dansk.

Adam og Noah bruger også andre religiøse bandeord, f.eks *fanden*.

(9)

Noah: Hvad *fanden* skal vi købe?!

(Adam & Noah, 2016a: 1:54 – 1:55)

Det siger Noah til kameraet, når han er i butikken med Adam efter de bestemmer at bage en kage. Det religiøse bandeord *fanden* er brugt for at understrege, at Adam og Noah har ingen ide, hvordan skal man lave en kage. Brug af det danske bandeord er et træk af unges sprog.

Et andet bandeord Adam og Noah bruger i deres videoer, er *fuck* og dets variationer. Dette bruger de mere end andre bandeord. F.eks i deres sidste video, ”Hva' Sker Der Dansker” Fuldt Show | 2016 Tour”, bruger de *fuck* og *fucking* 70 gange. Brugen af andre ord er ikke i nærheden af dette nummer, f.eks bruger de *fanden* kun to gange. Videoen er en time og 27 minutter lang og for at være ærlig skal jeg sige at de bander mere i deres liveshow end i deres andre videoer, men alligevel, *fuck* og dets variationer bruges mest. Her er nogle eksempler af hvordan Adam og Noah bruger dette bandeord:

(10)

Noah: Hvad det *fuck* skal vi sige?

/---/

Noah: Hvorfor kalder de det en *fucking* taburet?

(Adam & Noah, 2017: 5:35 – 5:36 og 6:50 – 6:52)

Begge to variationer af *fuck* er brugt for at understrege noget. Det første *fuck* kommer lige efter Adam og Noah siger, at de ved ikke, hvordan man underholder publikummet i lang tid, fordi deres videoer er korte. Her understreger *fuck*, at Adam og Noah har ingen ide, hvordan man skal gøre det. Med *fucking* understreger Noah, at han synes, at *taburet* er et absurdt navn for stolen. Det forklarer han lige efter.

(11)

Noah: Ved hvorfor? Fordi de *fucking* drikker så meget kaffe, *bro*.

(Adam & Noah, 2015b: 0:18 – 0:22)

Her taler Noah med kameraet og diskuterer, at skolelærer skulle have fem gratis Redbull om dagen, fordi de stinker af kaffe. I ytringen kan vi se et andet eksemplet af *bro* og et andet eksempel af brugen af bandeordet *fucking* for at understrege hvor vigtigt det er, hvad Noah siger. *Fucking* er et sexbandeord og derfor stærkere end *helvede* i det fjerde eksempel. Det er vigtigt at huske, at *fuck* og dets variationer er ikke så tabuiserede på dansk end på engelsk. Derfor er *fucking* et relativt mild sexbandeord på dansk.

Både *bro* og *fucking* er træk af almindelig unges sprog.

Adam og Noah bruger ikke så mange skældsord, men nogen gang bruger de ordet *idiot*.

F.eks:

(12)

Noah: Og du er ikke *idiot*, så selvfølgelig du ta' mine roller.

(Adam & Noah, 2017: 36:48 – 36:50)

I eksemplet forklarer Noah, hvordan scorer man der de kommer fra. Man skal gifte sig først. Og for dette har manden brug for penge, så skal han arbejde. Og han skal få et arbejde med høj risiko, fordi det betaler mere. Så er brudgommens muligheder: 1) arbejder som mine roller eller 2) arbejder i sin fars kiosk. Med ytringen antyder Noah, at kun idioter arbejder med sine far. *Idiot* er et kendt skældsord på dansk, et kendt træk af de unges sprog.

(13)

Noah: Vi tænker sådan vi starter med kigge lidt på sidelinjen, hvordan du træner dem og så kommer vi ind med... hvad hedder det... forslag, *suggestions*.

(Adam & Noah, 2016b: 0:42 – 0:51)

Her kodeskifter Noah mellem dansk og engelsk. Siden han anderledes taler meget flydende på dansk, er det mest sandsynligvist ikke en indikation at han ikke finder ordet på dansk, især, fordi han bruger ordet *forslag* lige før *suggestions*. Siden Noah laver en grimasse, da han siger *suggestions*, kan det være, at Noah bruger *suggestions* med en vittig implikation og det er derfor han kodeskifter. Sådan kodeskift mellem dansk og engelsk er mere et træk af unges sprog end af multietnolekt. Det er også det neste eksempel.

(15)

Noah: Det var lidt på denne stil. *Trip down memory lane*.

Det er et eksempel af en længere frase Noah kodeskifter. I dette eksempel taler Adam og Noah om deres tidligere videoer, når de går til butikken for at købe forsyninger for at lave kagen. I eksemplet kodeskifter Noah mellem dansk og engelsk, da han siger *trip down memory lane* for at konkludere hvad og hvorfor de har talt om.

(Adam & Noah, 2016a: 1:28 – 1:32)

3.3. Syntaks

Gennem alle af deres videoer følger Adam og Noah de syntaktiske regler dansk har. Jeg vil vise det med analysen af nogle sætninger de har sagt. Jeg analyserer dem ved hjælp af Becker-Christensens positionsskema jeg introducerede i kapitlet 2.2.

(16)

Noah: Der er ikke nogen nikotin i.

(Adam & Noah, 2017: 13:39 – 13:40)

K-felt	f-felt	x _{leds} -felt	V ₁ -felt	x ₁ -felt	V ₂ -felt	O-felt	P-felt	x ₂ -felt
	A <i>Der</i>	-	V _{finit} <i>er</i>	A _s <i>ikke</i>		S <i>nogen</i> <i>nikotin</i>		A <i>i.</i>

I eksemplet rygger Noah en e-cigaret på scenen. Han siger til publikummet, at de kan være rolige. *Der er ikke nogen nikotin i.* Alle adverbialer i sætningen er på de rigtige steder. Selvom det er et enkelt eksempel, viser det alligevel, at Adam og Noah følger reglerne for syntaks.

Ifølge Quist kan pladsering af negation og andre adverbialer i ledsætninger være specielt vanskelige. Adam og Noah har ingen problem med det. F.eks er de adverbialer i både hoved- og ledsætninger på de rigtige steder i det næste eksempel:

(17)

Noah: Du ringte tidligt, så der er masse af tid der jo.

(Adam & Noah, 2015a: 3:44 – 3:46)

K-felt	f-felt	x _{leds} -felt	V ₁ -felt	x ₁ -felt	V ₂ -felt	O-felt	P-felt	x ₂ -felt
	S <i>Du</i>	-	V _{finit} <i>ringte</i>					A <i>tidligt,</i>

K <i>så</i>	A <i>der</i>		V _{finit} <i>er</i>			O <i>masse af tid</i>		A <i>der jo.</i>
----------------	-----------------	--	---------------------------------	--	--	------------------------------	--	---------------------

I eksemplet taler Noah med Louise i forlaget. Adam og Noah siger at de kan skrive hele bogen den samme dag, selvom Louise synes at de skulle have mere tid. Så siger Noah, at der er masse af til, fordi Louise ringte dem tidligt og klokken er kun ti. Pladsering af adverbialer i ledsætningen viser, at Noah kender reglerne.

Det viser også det næste eksempel:

(18)

Noah: Vi tænker sådan vi starter med kigge lidt på sidelinjen, hvordan du træner dem *og så kommer vi ind med... hvad hedder det... forslag, suggestions.*

(Adam & Noah, 2016b: 0:42 – 0:51)

K-felt	f-felt	x _{leds} -felt	V ₁ -felt	x ₁ -felt	V ₂ -felt	O-felt	P-felt	x ₂ -felt
K <i>og</i>	A <i>så</i>		V _{finit} <i>kommer</i>	S + A <i>vi ind med</i>		O <i>forslag, suggestions.</i>		

Dette eksempel var også et eksempel af kodeskift, men ledsætningen passer også godt ind her. Her har jeg ikke pladseret *hvad hedder det* i skemaet, fordi det er ikke på det samme niveau som resten af ledsætningen, fordi Noah søger det rigtige ord. Pladsering af adverbialerne *ind med* og subjektet *vi* viser igen, at Noah kender reglerne.

Ifølge Quist er inversion i hovedsætninger også specielt vanskelig på dansk. Det næste eksempel viser, at dette er ikke tilfældet med Adam og Noah.

(19)

Noah: Noah! Nu skal du lære at tale dansk.

(Adam & Noah, 2017: 15:54 – 15:56)

K-felt	f-felt	x _{leds} -felt	V ₁ -felt	x ₁ -felt	V ₂ -felt	O-felt	P-felt	x ₂ -felt
	A <i>Nu</i>	-	V _{finit} <i>skal</i>	S <i>du</i>	V _{infinit} <i>lære</i>	O <i>at tale</i> <i>dansk.</i>		

Her taler Noah om tiden der han først kom til Danmark og begyndte at lære dansk. Quist udbringer et eksempel, hvor en af hendes informanter siger *I morgen hun skal til fest* i modsætning til *I morgen skal hun til fest*. Men Noah bruger inversion korrekt og står ikke fast til den grundliggende rækkefølge subjekt, verbum, objekt, da sætningen begynder med et adverbial.

3.4. Grammatiske køn

Adam og Noah følger reglerne for grammatiske køn på dansk. De overbruger ikke fælleskøn, som mange indvandrere gør. Gennem al deres sprogbrug bruger de intetkøn, hvor ordene skulle være intetkøn. Her er nogle eksempler:

(20)

Noah: Vi filmede vores video lige efter ***valget***.

/---/

Adam: Jaærh, det er ***rigtigt***.

(Adam & Noah, 2016a: 1:20 – 1:22 og 1:27)

I dette eksempel snakker Adam og Noah med kameraet, når de går på gaden, og tage en ”*trip down memory line*”, når de tale om deres tidligere videoer. Noah bruger ordet *valg* efter reglerne af grammatiske køn, den bestemte form han bruger er *valget* og ikke *valgen*. Når Adam siger *det er rigtigt*, kan man godt høre t-lyden i slutningen af ordet *rigtigt*. Adjektivet *rigtigt* er derfor i kongruens med pronomenet *det*.

(21)

Noah: Du får *et hus*. Du får *et hus* du vil hede, men du får *et hus*!

/---/

Adam: Hvad er *et køkken*, bro?

Noah: Det er mors værelse.

(Adam & Noah, 2017: 58:40 – 58:42 og 59:23 – 59:25)

Her taler Adam og Noah, at hvis man ønsker at bygge et hus, er det nemmere at ringe til Ali og ikke til byggefirmaet, fordi Ali er billigere. Både Adam og Noah bruger ordene med deres rigtige køn.

I overskrifterne af deres videoer bruger de også altid det rigtige køn, f.eks. ”Hva’ Sker Der Dansker” *fuldt show*”, ”Danser Rundt om *Træet*”, ”Skak er *et sygt racistisk spil!!!*”. Selvom det er lettere at bruge det rigtige køn på skriftligt sprog end på multligt sprog, indikerer det alligevel, at Adam og Noah kender de grammatiske køn af danske ord.

3.5. Resultater

Når vi taler om ordforråd, kan vi sige at Adam og Noah taler både på multietnolekt og almindelig unges sprog, fordi de har ord fra begge to. De bruger de arabiske ord *halas*, *habibi*, *halla halla* og *jalla* og det tyrkiske ord *para*, som er ekspanderende multietniske træk. Samtidigt bruger de slangeordet *bro*, de danske bandeord *fanden* og *helvede* og *fuck*, der kommer fra engelsk, men har fået en ny værdi på dansk. De bruger ikke mange skældsord, men dem de bruger, er dansk, f.eks. *idiot*.

De kodeskifter ikke kun mellem dansk og arabisk/tyrkisk, men også gennem dansk og engelsk, som er mere et træk af almindelig unges sprog.

Deres syntaks og brugen af grammatiske køn har ikke multietniske træk, fordi de overbruger ikke fælleskøn og deres syntaks er korrekt.

I Adams og Noahs sprog er der ikke så mange ekspanderende multietniske træk end jeg troede der skal være. F.eks bruger rapperen Sivas eller de andre på YouTube meget mere arabiske eller tyrkiske ord. I diskussionen skal jeg diskutere, hvad kan være grunden til det.

4. DISKUSSION

I denne afsnit skal jeg diskutere, hvad analysen viste og hvad er grunden til det. Bagefter konkluderer jeg, hvis Adams og Noahs sprog kan bruges for at introducere dansk multietnolekt til sprogstuderende.

Analysen viste, at Adam og Noah følger reglerne dansk har for syntaks og grammatiske køn. Mange andre mennesker der taler multietnolekt har problemer med dansk syntaks og overbrugen af fælleskøn, med det har Adam og Noah ikke. Hvis vi se kun på syntaksen og brugen af grammatiske køn, kan man sige, at Adam og Noahs sprog har ingen multietniske træk.

Det er mest sandsynligvis sådan, fordi Adam og Noah er fiktive karakterer spillet af to kendte skuespiller og siden deres grammatik er korrekt, ændrer de det ikke. Det er lettere at ændre mans ordforråd end grammatik, især hvis man ønsker at være konsekvent i mans sprogbrug.

Når vi se på deres ordforråd, kan vi se, at de bruger ord som klassificeres som ekspanderende træk af multietnolekt, f.eks *jalla* og *halas*. Men de bruger også ord fra almindelig unges ordforråd, f.eks danske bandeord. På grunden af deres ordforråd og grammatik argumenterer jeg, at deres sprog tilhører til begge to: multietnolekt og unges sprog også etniske danskere taler.

Selvom Adam og Noah bruger mange ord fra arabisk og tyrkisk, bruger de ikke så mange som mange andre mennesker som ikke indentificerer sig som etniske danskere, f.eks Sivas og andre rappere. Det var en lille overraskelse. Kan argumenteres, at det er sådan, fordi de er fiktive karakterer og det kan være delvis sandt, men jeg argumenterer, at der er også en anden grund til det. Nemligt er Adam og Noah meget populær blandt alle ældersgrupper og også blandt både danskere og indvandrere. Hvis de brugt meget flere arabiske eller tyrkiske ord, kan det være, at danskere kunne ikke forstå dem, især i liveshow. Men siden de diskuterer forskelle mellem etniske danskere og danskere med indvandrerbagrund, ville de sandsynligvis har et stort publikum.

Og *vice versa*: hvis de udelade alle multietniske ord, kunne de måske ikke tiltrække opmærksomhed fra danskere med indvandrerbagrund. De bruger sproget for at skabe

sociale relationer og markere, hvilke gruppe de tilhøre til, skabe en vi-følelse hos andre mennesker med indvandrerbaggrund. F.eks i den tredje eksempel i analysen, hvor Noah brugte ordet *para* for at vise kontrasten mellem to grupper: danskere og indvandrere. Han viser, at han selv tilhører til danskere med indvandrersbaggrund, fordi han forklarer ordet *para* først til en mennesker i publikummet og siger lige efter: ” Du ved det godt, du er brun.” og forklarer det til en anden menneske, som vi kan ikke se, men han antyder, at han/hun er hvid. Med det viser han, at han tilhører også til disse brune mennesker, som ved, hvad *para* betyder. Også, gennem alle af deres videoer bruger Adam og Noah ytringen ”*der hvor vi kommer fra*” for at vide, at de er ikke danskere, at de tilhører til en anden gruppe - indvandrere.

Derfor argumenterer jeg, at Adam og Noah taler ikke med så tydelig multietnolekt, fordi deres sprog er meget publikumsmålt. Hvis de talte kun på multietnolekt, ville det være vanskeligt for et etnisk dansk publikum at forstå, hvad de siger. Men de taler også ikke kun på unges sprog, fordi de vil også tiltrække opmærksomheden af andre danskere med indvandrerbaggrund. Deres sprog skal være afbalanceret for at nå begge mål.

Formålet af analysen var at få vide, hvis Adams og Noahs sprog kan bruges for at introducere dansk multietnolekt til sprogstuderende. Og jeg synes, at selvom Adam og Noah ikke taler kun på multietnolekt, kan deres sprog alligevel bruges for at introducere dansk multietnolekt til sprogstuderende, især udlændene. Det er sådan, fordi siden dansk syntaks er svært at mestre, er det endda godt, at Adam og Noah ikke bryde reglerne dansk syntaks har. Hvis man bruger dem for at introducere dansk multietnolekt, forvirrer deres brugen af grammatik ikke studerende og siden de stadig lærer dansk, er Adams og Noahs sprog enkelt nok for dem af forstå.

5. KONKLUSION

Formålet af opgaven var at klassificere Adams og Noahs sprog for at få vide, hvis man kan bruge deres sprog for at introducere multietnisk dansk til sprogstuderende. Hovedspørgsmålet var: **Hvordan kan vi klassificere Adams og Noahs sprog: er det udpræget multietnolekt, eller har det også andre træk?** For at få en svar, blev Adams og Noahs ordforråd, syntaks og brugen af grammatiske køn analyseret. Analysen var baseret på videoerne Adam og Noah har uploadet på YouTube.

Analysen viste, at Adam og Noah har ingen træk af multietnolekt i deres syntaks og brugen af grammatiske køn, men at de bruger mange ord fra tyrkisk og arabisk. Deres sprog havde også mange træk de unge danskeres sprog også har. Derfor argumenterede jeg, at Adam og Noah taler både på multietnolekt og unges sprog.

Grunden til det er sandsynligvis, at deres publikum er meget alsidig. De er meget populære blandt alle ældersgrupper og både etniske danskere og danskere med indvandrerbaggrund. De bruger deres sprog for at tiltrække og holde opmærksomheden af alle disse alsidige grupper.

Selvom de taler ikke kun på multietnolekt, anbefaler jeg at bruge deres sprog for at introducere dansk multietnolekt til sprogstuderende, især udlændende. Det er fordi Adams og Noahs grammatik vil ikke forvirre dem, hvis de stadig prøver at mestre det og Adam og Noah er lettere at forstå end mennesker som taler på mere tydig multietnolekt.

RESÜMEE

Multietnolekti kasutamine keeleõppes Adami ja Noah näitel

Bakalaureusetöö, Tartu Ülikooli humanitaarteaduste ja kunstide valdkond, maailma keelte ja kultuuride kolledž, skandinavistika osakond, Tartu 2016. Autor Astrid Mägi, juhendaja Nicholas Hedegaard Mikkelsen. 35 lk.

Käesolev bakalaureusetöö uurib, kuidas klassifitseerida kahe karakteri, Adami ja Noah' keelekasutust, et hinnata, kas ja kuidas saaks nende keelt kasutada taani multietnolekti tutvustamiseks keeleõppes, näiteks skandinavistika osakonnas. Uuritava materjalina kasutan videosid Adami ja Noah' YouTube'i kanalilt. Uurin nende sõnavara, süntaksit ja grammatiliste sugude kasutamist taani keeles.

Töö teoreetiline osa tutvustab varasemaid uurimusi multietnolektist, taani multietnolektile omaseid jooni, noorte keelele omaseid jooni ning keele ja sotsiaalsete struktuuride ja suhete vahelist seost. Analüüsi aluseks on multietnolekti ja noorte keelele iseloomulikud jooned, mis on varasemates uurimustes välja toodud, samuti taani keele süntaksi ja grammatiliste sugude kohta käivad reeglid.

Analüüsis uurin, milliseid araabia- ja türgikeelseid sõnu Adami ja Noah' sõnavaras leidub, kas nad kasutavad ka põlistaani noortele omaseid slängi- ja vandesõnu ning muid sõnavaraga seotud jooni. Samuti uurin, kas nad järgivad taani keele süntaksi ja grammatiliste sugude kohta käivaid reegleid.

Analüüsist selgus, et sõnavara poolest paigutub Adami ja Noah' keel nii multietnolekti kui ka tavalise noorte keelekasutuse alla. Süntaksi ja grammatiliste sugude kasutamisel ei ilmnenud multietnolekti jooni, sest Adam ja Noah järgivad vastavaid taani keele reegleid, tunnevad süntaksit ja grammatiliste sugude kasutamist.

Analüüsi põhjal järeldan, et kuigi Adami ja Noah keel liigitub nii multietnolekti kui ka tavalise noorte keele alla, saab neid keeleõppes taani multietnolekti tutvustamiseks kasutada. Seda seetõttu, et veel keelt õppivatel inimestel oleks puhast multietnolekti algul väga raske mõista, aga Adami ja Noah' keel on arusaadavam. Ka see, et nad järgivad süntaksi ja grammatiliste sugude kohta käivaid reegleid, on hea, sest inimestel, kes ise veel keelt õpivad, ei teki siis selle raske teema koha peal segadust.

MATERIALE

Adam & Noah. (2016a). ”Adam & Noah bager kage”.

<https://www.youtube.com/watch?v=ZfFAhYEh8yo&t=92s> Tilgået 12.05.2017

Adam & Noah. (2015a) ”Adam & Noah laver en bog”.

<https://www.youtube.com/watch?v=uo9L3ZJBcg0&t=227s> Tilgået 12.05.2017

Adam & Noah. (2016b). ”Adam & Noah som Fodboldtrænere”.

<https://www.youtube.com/watch?v=IDCj05lOW7c&t=44s> Tilgået 12.05.2017

Adam & Noah. (2017). ””Hva' Sker Der Dansker" Fuldt Show | 2016 Tour”.

<https://www.youtube.com/watch?v=Rc8aGMEpT0o&t=2210s> Tilgået 12.05.2017

Adam & Noah. (2015b) ”Skolelærer stinker altid af kaffe!!!”.

<https://www.youtube.com/watch?v=JDes9Trmayc> Tilgået 12.05.2017

Adam & Noahs hjemmeside. Brugt 11.03.2017 <http://www.adamognoah.dk/>

Becker-Christensen, C. (2010). *Dansk syntaks. Indføring i dansk sætningsgrammatik og sætningsanalyse*. København: Samfunds Litteratur.

Dansk sprognævn. <https://dsn.dk/> Tilgået 16.05.2017.

Den Danske Ordbog. <http://ordnet.dk/ddo> Tilgået 16.05.2017.

Jørgensen, J. N. og Quist, P. (2008). *Unge sprog*. København: Hans Reitzels Forlag.

Kotsinas, Ulla-Britt (1988) Rinkebysvenskan – en dialekt? Linell m.fl. (red.): *Svenskans Beskrivning 16*. Linköping: Tema Kommunikation, Universitetet i Linköping. 264-278.

Kristensen, A. L. (2014). Eow, YOLO og bizzaz: ghettodansk har fået sin egen ordbog. *Dansk Radio*, 27.10.2014

Københavns Universitets hjemmeside. Tilgået 16.05.2017

<http://dialekt.ku.dk/sociolekter/etnolekt/multietnolekt/>

http://dialekt.ku.dk/sociolekter/dansk_med_accent/perkerdansk/

Larsen, K. (2016). Joel Hyrland. Frontløber med krudt i røven. *Herlev Bladet*, 7.12.2016

Perkerdansk – et sprog blomstrende udvikling. *Information*, 6.01.2006. Tilgået 14.05.2017 <https://www.information.dk/2007/07/perkerdansk-sprog-blomstrende-udvikling>

Quist, P. (2015). Konstruktion af "perkerdansk" og danskhed i online debatter om multietnisk ungdomsstil. *Danske Talesprog*, 15, 173-192.

Quist, P. (2000). Ny københavnsk 'multietnolekt'. Om sprogbrug blandt unge i sprogligt og kulturelt heterogene miljøer. *Danske Talesprog*. Bind 1. Institut for Dansk Dialektforskning. København: C.A. Reitzels Forlag. 143-212

Quist, P. (2008). Sociolinguistic approaches to multi-ethnolects. *International Journal of Bilingualism*, 12, 43– 61.

Slangster – Dansk Slangordog, brugt 2017. <http://www.slangster.dk/>

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Astrid Mägi,

1. Annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose „Brugen af multietnolekt i sprogundervisning ved eksempel af Adam og Noah”,

mille juhendaja on Nicholas Hedegaard Mikkelsen,

1.1. reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil, sealhulgas digiarhiivi DSpace-i lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;

1.2. üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tartu Ülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas digiarhiivi DSpace kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.

2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.

3. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Tartus 17.05.2017

Astrid Mägi